

Protocol aangifte doen



Documentkenmerken:

Naam document: Protocol aangifte doen
Versienummer: 1.0
Opdrachtgever: Lynne Koster
Auteur(s): Harry Roossien
Status: concept / vastgesteld
Datum vaststelling:
Evaluatiedatum:

<p><i>Handtekening namens [orgaan]</i> <i>Naam:</i> <i>Functie:</i></p>

Documenthistorie			
Versie	Status	Datum	Opmerkingen
1.0	concept	04-10-2017	Concept afgerond

Bronnen:

- www.schoolveiligheid.nl
- Expertisecentrum Veilig Publieke Taak

INHOUD

Aangifte doen binnen het onderwijs	3
Hoe een duidelijk aangiftebeleid bijdraagt aan schoolveiligheid	3
Het aangiftebeleid en het schoolveiligheidsplan	3
Tips en aandachtspunten voor een duidelijk aangiftebeleid	4
Checklist strafbare feiten in het onderwijs	5
Stroomschema: van incident tot melding of aangifte	6
A. Bepaal wie de aangifte doet	7
B. Verzamel alle informatie	7
C. Bepaal de manier van aangifte doen	7
D. Laat weten dat je aangifte een publieke taak betreft	8
E. Bepaal in hoeverre de gegevens van het slachtoffer onvermeld moeten blijven	8
F. Bepaal of het een aangifte wordt of een melding	8
Aangifte door (een vertegenwoordiger van) de onderwijsinstelling als getroffene	8
De werkgever doet als betrokkene aangifte (slachtoffer is werknemer die geen aangifte wil doen of een leerling)	8
Aangifte door leerkracht of OOP'er	9
De werkgever doet namens de werknemer (het slachtoffer) aangifte	9

Aangifte doen binnen het onderwijs

Een goed aangiftebeleid draagt bij aan de veiligheidsbeleving van medewerkers en leerlingen en zorgt dat er snel eenduidig wordt gehandeld op het moment dat het nodig is.

- Wat is het belang van een aangiftebeleid op school?
- Hoe zorg je als schooldirectie voor een duidelijk aangiftebeleid?
- Van welke strafbare feiten kun je aangifte doen?
- Hoe bepaal je of je al dan niet aangifte doet van een incident?
- Hoe gaat het doen van aangifte in zijn werk?

Dit document geeft antwoorden op deze vragen. De informatie kwam tot stand in samenwerking met het ministerie van Veiligheid en Justitie en het programma Veilige Publieke Taak van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Bron: www.stichtingscholenveiligheid.nl

Hoe een duidelijk aangiftebeleid bijdraagt aan schoolveiligheid

Iedereen die werkt binnen het onderwijs weet dat een veilige omgeving voor leerlingen en personeel van groot belang is om te kunnen leren en werken. Een duidelijk aangiftebeleid draagt daar aan bij. Leerlingen en personeel voelen zich veiliger als duidelijk is vastgelegd waar de grenzen liggen en wat er gebeurt als deze worden overschreden. Het is echter niet altijd eenvoudig om te bepalen welke incidenten de school zelf op kan lossen en van welke incidenten aangifte gedaan kan of moet worden. Dit heeft te maken met de specifieke onderwijscontext: het gaat immers om kinderen en jongeren. Het opzoeken van grenzen en het maken van verkeerde keuzes horen bij het opgroeien.

Leerkrachten weten in de meeste gevallen vanuit hun pedagogische handelen hoe met incidenten om te gaan. Maar wat te doen bij incidenten die normen overschrijden? Soms is het nodig om met een aangifte een duidelijk signaal te geven, zowel tegenover de dader als tegenover de gehele schoolgemeenschap. Daarmee wordt een grens getrokken die van belang is voor de veiligheid en de veiligheidsbeleving van leerlingen en medewerkers.

De aangifte staat daarin niet op zich: ook binnen de school moet aandacht zijn voor het omgaan met dader(s) en slachtoffer(s). De school kan deze zaken vastleggen in het aangiftebeleid, zodat voor iedereen duidelijk is waar de grenzen liggen en wat er gebeurt als er een grens wordt overschreden.

Het aangiftebeleid en het schoolveiligheidsplan

In het veiligheidsplan staat beschreven hoe de sociale veiligheid wordt gewaarborgd. Het aangiftebeleid maakt daar deel van uit. De schooldirectie is verantwoordelijk voor de uitvoering van dit beleid.

Tips en aandachtspunten voor een duidelijk aangiftebeleid

- **Bepaal van welke incidenten aangifte wordt gedaan en leg deze vast.**
Bij lang niet alle incidenten is meteen duidelijk of aangifte noodzakelijk of wenselijk is. Bij twijfel kan altijd overlegd worden met de politie. Doe in ieder geval altijd aangifte na ernstig geweld of een ernstige bedreiging.
- **Incidentenregistratie.**
Als er van een incident melding wordt gemaakt of aangifte wordt gedaan bij de politie, dan dient daarvan ook altijd een melding te worden gedaan in de incidentenregistratie (Axxerion). (Zie punt F in het stroomschema).
- **Zorg voor draagvlak onder onderwijspersoneel over de incidenten waarvan aangifte wordt gedaan.**
Organiseer bijeenkomsten om gezamenlijk tot deze afspraken te komen.
- **Maak afspraken over de te volgen procedure** bij het melden van incidenten of relevante signalen.
Zorg dat incidenten altijd gemeld worden bij de schooldirectie of een vast contactpersoon die met deze taak is belast.
- **Spreek af wie verantwoordelijk is voor het doen van aangifte.**
- **Laat de beslissing om aangifte te doen niet afhangen van een slachtoffer zelf.**
Als directie/werkgever ben je verantwoordelijk voor de veiligheid van leerkrachten, OOP'ers en leerlingen. Daarmee ben je ook verantwoordelijk voor de reactie op strafbare feiten, zoals bijvoorbeeld agressie en geweld. Laat leerkrachten en OOP'ers weten dat de school aangifte kan doen namens het slachtoffer.
- **Ondersteun de aangevers.**
Sta als schooldirectie achter leerkrachten en OOP'ers die aangifte doen en biedt hen steun hierbij.
- **Zorg voor een vaste contactpersoon bij de lokale politie**, bijvoorbeeld een wijkagent.
Maak met hem of haar afspraken over de aangifteprocedure. Dit versoepelt en versnelt het doen van aangifte en maakt de verdere afhandeling van de aangifte voor de school veel eenvoudiger.
- **Zorg naast de aangifte ook voor de interne afhandeling van het incident.**
Denk bijvoorbeeld aan sancties voor de dader(s), zorg en opvang voor het eventuele slachtoffer en registratie van het incident en de vervolgstappen.
- **Neem de afspraken over het aangiftebeleid op in het veiligheidsplan** en maak ze zo onderdeel van integraal veiligheidsbeleid.
- **Geef ouders en leerlingen duidelijkheid** over de regels en wanneer er aangifte wordt gedaan.
Als het zich dan voordoet, is meteen duidelijk dat het niet gaat om persoonlijke overwegingen maar om het veiligheidsbeleid van de school. Het aangiftebeleid kan bekend worden gemaakt door het op te nemen in de schoolgids of het leerlingenstatuut.

Checklist strafbare feiten in het onderwijs

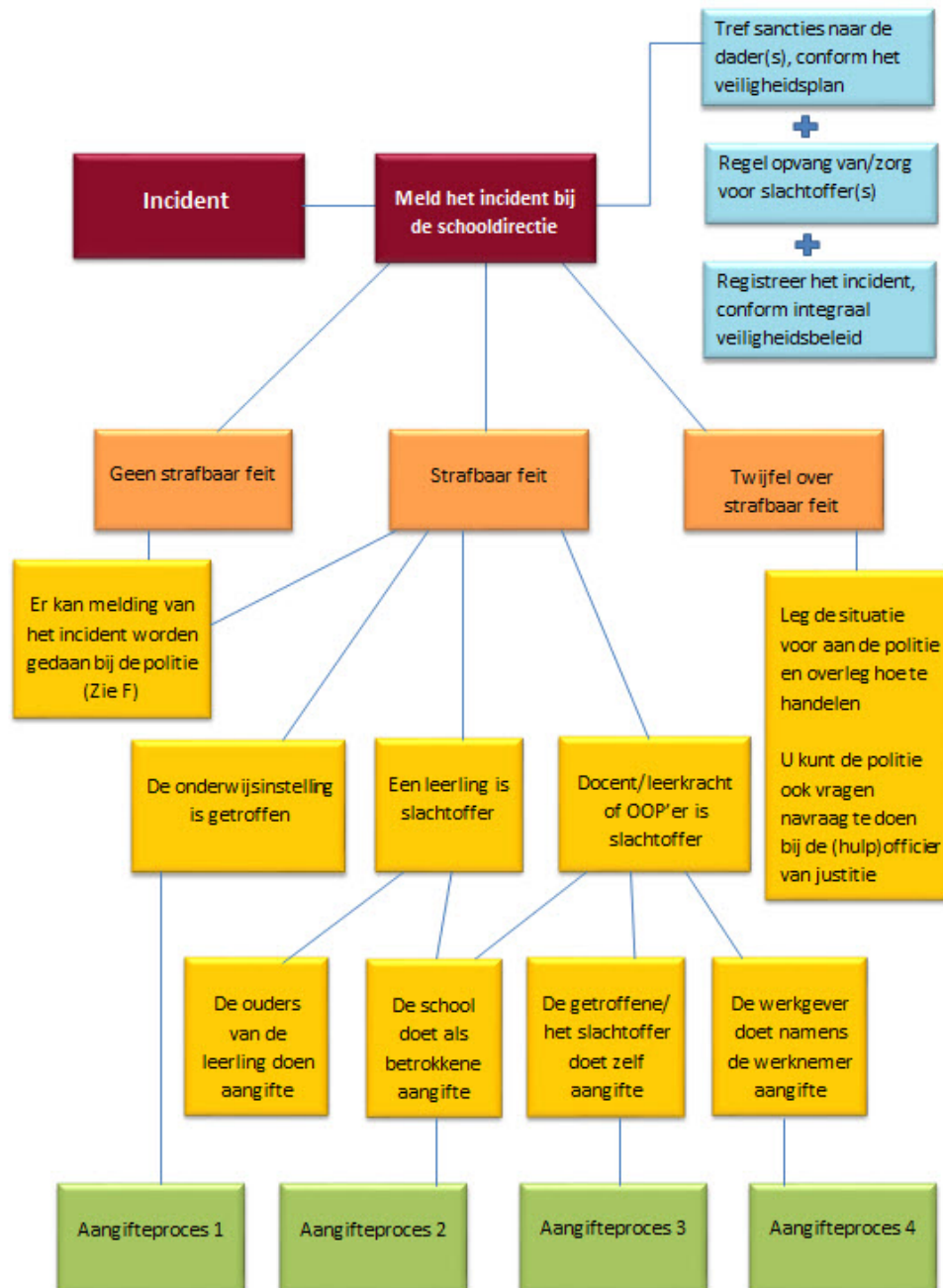
Een aangifte betreft altijd (het vermoeden van) een strafbaar feit. Maar wat zijn strafbare feiten en welke kunnen zich op school voordoen? Hieronder een korte checklist; bij twijfel kun je overleggen met de politie.

- Fysiek geweld: duwen, trekken, schoppen, slaan e.a. met pijn of letsel als gevolg.
- Bedreiging: verbaal of non-verbaal dreigen om schade toe te brengen aan mensen of eigendommen. Denk aan het bedreigen van een docent of medeleerling via de sociale media, het dreigen iets kapot te maken of aan het dreigen met een wapen.
- Grove pesterijen: herhaaldelijk pesten waarbij sprake is van psychisch geweld (bedreiging, belediging) of fysiek geweld (mishandeling). Ook digitaal pesten (via internet/sociale media) is in deze gevallen strafbaar.
- Seksuele intimidatie en misbruik: (dreigen met) verkrachtingen en ontuchtige handelingen. Let op: bij het vermoeden van een zedendelict zijn schoolbesturen verplicht aangifte te doen.
- Discriminatie: opzettelijk (op negatieve wijze) onderscheid maken op grond van geslacht, huidskleur, geloofsovertuiging of seksuele geaardheid is in een aantal gevallen strafbaar.
- Vernieling: het opzettelijk vernielen, beschadigen of onbruikbaar maken van goederen. Denk aan het ingooien van de schoolramen of het kapot maken van een mobieltje van een leerling of medewerker.
- Diefstal: het stelen van goederen. Op school kan niet alleen aangifte worden gedaan als er iets gestolen is van de school, maar ook als het eigendommen van personeel of leerlingen betreft.
- Wapenbezit: dit betreft niet alleen vuurwapens en steekwapens, maar ook bijvoorbeeld pepperspray of nepwapens.
- Drugs: drugsbezit en drugshandel zijn strafbaar. Scholen kunnen aangifte doen wanneer een leerling drugs in zijn kluisje heeft, bij zich draagt of op school verkoopt.

Stroomschema: van incident tot melding of aangifte

Het stroomschema leidt je door de keuzes die je achtereenvolgens tegenkomt als je overweegt aangifte te doen van een incident op school. In de blauwe vakken staan de noodzakelijke stappen uit het veiligheidsplan die schoolintern moeten plaatsvinden:

- sancties voor dader(s),
- opvang van slachtoffer(s) en registratie.



Is eenmaal besloten tot aangifte over te gaan, dan kan dat – afhankelijk van de situatie en je (school-)eigen aangiftebeleid – door verschillende partijen worden gedaan.

De verschillende procedures hiervoor staan in de groene vakken uitgewerkt. Hierna (A t/m F) worden verschillende aspecten uit het stroomschema nader toegelicht:

A. Bepaal wie de aangifte doet

De getroffene/het slachtoffer De getroffene/het slachtoffer kan aangifte doen. Dat kan een leerkracht zijn, een OOP'er of een leerling (meestal samen met de ouders), maar ook een vertegenwoordiger van de school.

- De school als werkgever:
De school kan als werkgever namens een personeelslid/het slachtoffer aangifte doen. Hier kun je voor kiezen als
 1. het slachtoffer zelf psychisch of fysiek niet in staat is om aangifte te doen (maar dat wel graag wil) of
 2. je het slachtoffer werk uit handen wilt nemen. Als je namens een werknemer aangifte doet, heb je een schriftelijke verklaring van hem of haar nodig. Soms wil de politie de werknemer nog nader horen.
- De school als betrokkene:
Vind je het als instelling belangrijk om aangifte te doen van een bepaald incident, terwijl het slachtoffer (de werknemer of de leerling) zelf heeft besloten dat niet te doen? Dan kun je als 'betrokkene' aangifte doen van het incident. In principe kan namelijk iedereen die weet heeft van een strafbaar feit daarvan aangifte doen.

B. Verzamel alle informatie

Verzamel zoveel mogelijk informatie over het incident, zodat politie, officier van justitie en rechter zich een goed beeld kunnen vormen van de gebeurtenissen. De 7 w's vormen hiervoor een goede leidraad:

1. Wie kunnen in verband worden gebracht met het incident?
2. Wat is er precies gebeurd?
3. Waar is het strafbare feit gepleegd en waar zijn eventuele sporen achtergebleven?
4. Waarmee is het strafbare feit gepleegd (welke voorwerpen/middelen zijn gebruikt)?
5. Op welke wijze heeft het incident plaatsgevonden?
6. Wanneer heeft het incident plaatsgevonden en wanneer hebben andere relevante feiten plaatsgevonden?
7. Waarom heeft het strafbare feit plaatsgevonden?
8. TIP: Denk bij het verzamelen van informatie ook aan prints (screenshots computer), foto's (bijvoorbeeld van de vernieling of van het letsel van het slachtoffer), camerabeelden en de verklaring van een arts of een getuige.

C. Bepaal de manier van aangifte doen

Er kan op drie manieren aangifte worden gedaan bij de politie: op het bureau, telefonisch of via internet. Niet elke manier van aangifte doen is geschikt voor elk strafbaar feit. Dat heeft vooral te maken met de ernst van het feit.

- Mishandeling/bedreiging.
Gaat het om mishandeling of bedreiging, dan doe je altijd aangifte op het bureau. Dat kan op elk politiebureau; bij voorkeur maak je daarvoor telefonisch een afspraak via het algemene telefoonnummer van de politie (0900 – 8844).
- Overige strafbare feiten waarbij (een signalement van) de dader bekend is.
Is bekend wie de dader is, of is er een signalement van de dader, dan kies je voor een aangifte op het bureau of is het in sommige gevallen mogelijk telefonische aangifte te doen.
Ook voor een telefonische aangifte bel je met 0900 – 8844.
- Overige strafbare feiten waarbij de dader onbekend is.

Betreft het geen geweldsdelict of bedreiging en is onbekend wie de dader is, dan kun je in sommige gevallen via internet aangifte doen. Dat doe je via het tabblad 'Aangifte doen' op www.politie.nl.

D. Laat weten dat je aangifte een publieke taak betreft

Bij geweld en agressie tegen functionarissen met een publieke taak – dus ook het onderwijs – wordt hoge prioriteit gegeven aan de opsporing en vervolging van daders. Het is dus van belang dat de politie weet dat dat je een publieke taak uitoefent. Zorg dat het in de aangifte wordt vermeld/aangevinkt.

E. Bepaal in hoeverre de gegevens van het slachtoffer onvermeld moeten blijven

Bij de aangifte kan de werknemer het adres van de school opgeven in plaats van het eigen woonadres. Het privéadres blijft dan uit het dossier, zodat de dader/verdachte het niet onder ogen krijgt. Daarnaast hebben medewerkers met een publieke taak die slachtoffer of getuige zijn van een geweldsincident tegenwoordig ook de mogelijkheid om anoniem aangifte te doen. In deze aangifte (genaamd 'aangifte op nummer') wordt de naam van degene die aangifte doet vervangen door een uniek nummer. Ook de adresgegevens worden niet vermeld.

F. Bepaal of het een aangifte wordt of een melding

In plaats van een officiële aangifte kun je soms ook volstaan met een melding bij de politie. Er wordt dan geen onderzoek ingesteld, maar het incident wordt wel geregistreerd. Dat draagt bij aan de veiligheid omdat

1. politie-inzet wordt bepaald door het aantal meldingen in een bepaald gebied en..
2. er meerdere meldingen geregistreerd kunnen zijn over dezelfde verdachte, zodat er een dossier wordt opgebouwd.

Bovendien is het ook bij een melding mogelijk dat de politie de verdachte aanspreekt op zijn of haar gedrag. De melding kan worden gedaan door het slachtoffer, de werkgever of een willekeurige collega:

1. Aangifte door (een vertegenwoordiger van) de school als getroffene:

- Verzamel alle informatie m.b.t. het incident (zie B).
- Kies op welke manier u aangifte wilt doen (zie C).
- Doe aangifte onder opgave van het adres van de school ('domiciliekeuze').
- Zorg dat eventuele schade in de aangifte wordt opgenomen. Voor het verhalen van de schade kun je je "voegen in het strafproces". De politie kan je hierover informeren.
- Spreek duidelijk met de politie af hoe u wordt geïnformeerd over de voortgang van het eventuele strafproces en de zitting.

2. De werkgever doet als betrokkene aangifte (slachtoffer is werknemer die geen aangifte wil doen of een leerling):

- Verzamel alle informatie m.b.t. het incident (zie B).
- Kies op welke manier u aangifte wilt doen (zie C).
- Doe aangifte onder opgave van het adres van de school ('domiciliekeuze').
- Zorg dat eventuele schade in de aangifte wordt opgenomen.
- Spreek duidelijk met de politie af hoe je wordt geïnformeerd over de voortgang van het eventuele strafproces en de zitting.

3. Aangifte door leerkracht of OOP'er:

- Meld je werkgever dat je aangifte gaat doen.
- Vraag je werkgever om ondersteuning bij de aangifte en eventueel ook de zitting.
- Geef bij je werkgever aan dat je bij de aangifte het adres van de school opgeeft ('domiciliekeuze'). Indien nodig kun je kiezen voor aangifte doen onder nummer (zie E).
- Verzamel alle informatie over het incident (zie B).
- Kies op welke manier je aangifte wilt doen (zie C).
- Doe aangifte onder opgave van het adres van de school ('domiciliekeuze').
- Wijs de politie erop dat het gaat om de uitoefening van een publieke taak (zie D).
- Houd rekening met de mogelijkheid dat je opgeroepen wordt door de politie of door de rechter om je verklaring toe te lichten. De oproep ontvang je op het adres van de school.
- Zorg dat eventuele schade in de aangifte wordt opgenomen. Voor het verhalen van de schade kun je je "voegen in het strafproces". De politie kan je hierover informeren.
- Vraag je werkgever om ondersteuning bij het verhalen van schade en bij nazorg (bijvoorbeeld door de schade- en letselcoördinator van jouw organisatie). Je mag die steun verwachten.
- De politie zal je de mogelijkheid bieden gebruik te maken van slachtofferhulp.
- Spreek duidelijk met de politie af hoe je wordt geïnformeerd over de voortgang van het eventuele strafproces en de zitting.

4. De werkgever doet namens de werknemer (het slachtoffer) aangifte:

- Verzamel alle informatie over het incident (zie B).
- Kies op welke manier je aangifte wilt doen (zie C).
- Vertel de politie dat je als werkgever aangifte doet omdat het gepleegde feit is gericht tegen de functie en/of het werk van het slachtoffer.
- Doe aangifte onder opgave van het adres van de school ('domiciliekeuze'). Indien nodig kan gekozen worden voor aangifte doen onder nummer (zie E).
- Wijs de politie erop dat het gaat om de uitoefening van een publieke taak (zie D).
- Zorg dat eventuele schade in de aangifte wordt opgenomen. Dit geldt zowel voor jouw schade als die van de werknemer. Voor het verhalen van de schade kun je je "voegen in het strafproces". De politie kan je hierover informeren.
- De politie zal je vertellen dat uw werknemer gebruik kan maken van slachtofferhulp. Adviseer je werknemer hier op in te gaan.
- Spreek duidelijk met de politie af hoe je wordt geïnformeerd over de voortgang van het eventuele strafproces en de zitting.
- Informeer de werknemer over het verloop van het strafproces en laat weten dat hij/zij door politie of rechter gehoord kan worden als getuige.